

পঞ্জাব চৰকাৰ

বনাম

সৰৱন সিং

১৯ নৱেম্বৰ, ১৯৯৬

[ন্যায়াধীশ কে. ৰামস্বামী আৰু ন্যায়াধীশ জি.বি. পট্টনাইক]

ভাৰতীয় দণ্ডবিধি, ১৮৬০ :

ধাৰা- ৩০০, ৩০২ আৰু ৩০৪- দুটা দলৰ মাজত বিবাদ- দুয়োটা দলৰ সদস্য আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল- গাণ্ডাছাৰে(এবিধ সঁজুলি)প্ৰতিপক্ষই কৰা একাধিক আঘাতৰ ফলত এজন সদস্যৰ মৃত্যু হয়- বিচাৰ আদালত আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ে লক্ষ্য কৰিছিল যে প্ৰতিপক্ষই কৰা চাৰিটা আঘাতৰ ফলতেই ভুক্তভোগীৰ মৃত্যু হয়, কিন্তু, ধাৰা ৩০০-ত ব্যতিক্ৰম(৪) প্ৰয়োগ কৰি প্ৰতিপক্ষক ধাৰা ৩০৪ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছিল- ৰায় প্ৰদান কৰা হয় যে প্ৰতিপক্ষই গাণ্ডাছাৰে ভুক্তভোগীৰ মূৰত কৰা চাৰিটা আঘাতৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি, এই কথা স্পষ্ট হয় যে প্ৰতিপক্ষই জানিছিল যে আঘাতৰ ফলত ভুক্তভোগীৰ মৃত্যু হ'ব- প্ৰতিপক্ষই অন্যায় সুবিধা লৈ নিষ্ঠুৰভাৱে কাম কৰিছিল- ৩০৪ নং ধাৰাত নিম্ন আদালতে প্ৰদান কৰা দোষী সাব্যস্ত হোৱা ৰায়টো বাতিল কৰা হয়- প্ৰতিপক্ষক ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰি যাবজ্জীৱন কাৰাদণ্ড বিহা হয়।

ফৌজদাৰী আপীল ক্ষেত্ৰাধিকাৰ : ফৌজদাৰী আপীল নং- ১৯৭৭/১৯৯৬

ফৌজদাৰী আপীল নং- ২৫৩/১৯৯২ গোচৰত পঞ্জাব আৰু হাৰিয়ানা উচ্চ ন্যায়ালয়ে প্ৰদান কৰা ২.৪.৯২ তাৰিখৰ ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা।

আপীলকাৰীৰ হৈ ৰণবীৰ যাদৱ আৰু আৰ. এচ. ছুৰি।

প্ৰতিপক্ষৰ হৈ বি.বি.বশিষ্ঠ আৰু পি.নৰসিংহন।

ন্যায়ালয়ে তলত দিয়া ধৰণে আদেশ জাৰি কৰিছিল:

অনুমতি প্ৰদান কৰা হৈছে।

আমি উভয় পক্ষৰ বিস্তৃত অধিবক্তাসকলৰ যুক্তিসমূহ শুনিলো।

বিশেষ অনুমতিৰ দ্বাৰা কৰা এই আবেদনখন তেওঁৰ দ্বাৰা কৰা অপৰাধৰ প্ৰকৃতিৰ সৈতে জড়িত।

স্বীকাৰ কৰা স্থিতিটো হ'ল যে ১৯৮৫ চনৰ ২৫ অক্টোবৰৰ পুৱা প্ৰায় ৬ বজাত থানা নৱশ্বহৰৰ অধীনস্থ কানলন গাঁৱত সন্তোষ সিং আৰু তেওঁৰ দল আৰু প্ৰতিপক্ষ আৰু তেওঁৰ দলৰ মাজত মাটি সংক্ৰান্তে বিবাদ হৈছিল, যাৰ ফলত সন্তোষ সিঙৰ মৃত্যু হৈছিল। নিম্ন আদালতে এই ঘটনা সন্ধিয়া ৬ বজাত সংঘটিত হোৱা বুলি লিপিবদ্ধ কৰিছিল, য'ত দুয়োপক্ষই আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল। মৃত সন্তোষ সিঙৰ মৃত্যু হৈছিল। নিম্ন আদালতে এই ঘটনা সন্ধিয়া ৬ বজাত সংঘটিত হোৱা বুলি লিপিবদ্ধ কৰিছিল, য'ত দুয়োপক্ষই আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল। মৃত সন্তোষ সিঙৰ মূৰত ৮ টা আঘাত আছিল, ইয়াৰে পাঁচটা প্ৰমাণত হৈছিল। অভিযোগকাৰী পক্ষৰ ২ নং সাক্ষী অৰ্থাৎ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা চিকিৎসকৰ মতে মূৰত পোৱা একাধিক আঘাতৰ বাবে তেওঁৰ মৃত্যু হৈছিল। এটা গণ্ডাৰে আঘাতবোৰ কৰা হয়। পি ডব্লিউ-২ৰ মতে সেই আঘাতবোৰ প্ৰকৃতিকভাৱে সাধাৰণ মৃত্যুৰ কাৰণ হ'বলৈ যথেষ্ট। গতিকে ই স্পষ্টভাৱে ভা.দ.বি.-ৰ ধাৰা ৩০০ৰ তৃতীয় দফাৰ অধীনত আৰু ভা.দ.বি.-ৰ ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত শাস্তিযোগ্য হত্যাৰ গোচৰ যদিহে যদিহে গোচৰটো ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০০ৰ অধীনত থকা ব্যতিক্ৰমৰ ভিতৰত নপৰে। বিচাৰ আদালত আৰু আপীল আদালতে ধাৰা ৩০০-ৰ ক্ষেত্ৰত ব্যতিক্ৰম (৪) তলত দিয়া ধৰণে প্ৰয়োগ কৰিছে:

“হঠাতে হোৱা কাজিয়াৰ সময়ত যদি আবেগ বশতঃ পূৰ্ব পৰিকল্পনা নথকাকৈ, আৰু অপৰাধীয়ে অনুচিত সুবিধা নোলোৱাকৈ বা নিষ্ঠুৰ বা অস্বাভাৱিকভাৱে কাম নকৰে, তেন্তে তেনে হত্যা উদ্দেশ্য প্ৰণোদিত হত্যা নহয়।”

এই গোচৰত নিম্ন আদালতে প্ৰতিবাদী সৰৱন সিঙে কৰা চাৰিটা আঘাতৰ ফলতেই মৃতকৰ মৃত্যু হোৱা বুলি থিৰাং কৰে। দেখা যায় যে যেতিয়া সৰৱন সিঙে

গণাছাৰ দৰে এটা গধুৰ অস্ত্ৰৰ দ্বাৰা মূৰত চাৰিটা আঘাত কৰিছিল, আঘাতৰ ফলত মৃতকৰ মৃত্যু হ'ব বুলি তেওঁৰ যে জ্ঞান আছিল সেই কথা নিশ্চিত। এইটো সঁচা যে মুকলি কাজিয়া হৈছিল য'ত অভিযুক্তকে ধৰি দুয়োপক্ষই আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল। নিশ্চিতভাৱে, সেয়েহে, ভা.দ.বি.-ৰ ১৪৯ নং ধাৰা সঠিকভাৱে প্ৰয়োগ কৰা হোৱা নাছিল, আৰু এই আদালতে আনক দোষমুক্ত কৰাৰ বিৰুদ্ধে অনুমতি অস্বীকাৰ কৰিছিল। অৱশ্যে এই অপৰাধৰ বাবে প্ৰতিবাদী সাৰি যাব নোৱাৰে। মাটিক লৈ বিবাদৰ সৃষ্টি হৈছিল আৰু অভিযুক্তই আত্মৰক্ষাৰ বাবে বা আনক সুৰক্ষা দিবলৈ কাম কৰা বুলি দাবী কৰা নাছিল। গতিকে ব্যক্তিগত প্ৰতিৰক্ষাৰ অধিকাৰ প্ৰযোজ্য নাছিল আৰু ইয়াত অভিযুক্তৰ কাৰ্য্যক সামৰি লোৱা হোৱা নাই। এই পৰিস্থিতিত এটাই প্ৰশ্ন উত্থাপন হয় যে উত্তৰদাতাই অনুচিত সুবিধা নোলোৱাকৈ আঘাত কৰিছিল নেকি আৰু নিষ্ঠুৰ বা অস্বাভাৱিকভাৱে কাম কৰিছিল নেকি? যেতিয়া প্ৰতিবাদকাৰীয়ে মূৰত গণাছাৰে চাৰিটা আঘাত কৰিছিল, এই কথা নিশ্চিত যে তেওঁ অনুচিত সুবিধা লৈ মূৰত চাৰিটা গধুৰ আঘাত কৰি নিষ্ঠুৰ বা অস্বাভাৱিকভাৱে কাম কৰিছিল যাৰ ফলত সন্তোষ সিঙৰ মৃত্যু হৈছিল। এই পৰিস্থিতিত বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশৰ লগতে উচ্চ ন্যায়ালয়ে ভা.দ.বি.-ৰ ৩০০ নং ধাৰাত ব্যতিক্ৰম ৪-ৰ প্ৰয়োগ কৰি অপৰাধটোক দোষনীয় বা উদ্দেশ্য প্ৰণোদিত হত্যা বুলি গণ্য কৰি গুৰুতৰ আইনী ভুল কৰিলে। নিম্ন আদালতসমূহে ধাৰা ভা.দ.বি.-ৰ ৩০৪ নং ধাৰাৰ প্ৰথম খণ্ডৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত হোৱাটো সেয়েহে বাতিল কৰা হৈছে। ভা.দ.বি.-ৰ ৩০২ নং ধাৰাত শাস্তিযোগ্য হত্যাৰ অপৰাধ আৰু সেই অনুসৰি প্ৰতিবাদীক অপৰাধ কৰাৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰি ভা.দ.বি.-ৰ ৩০২ নং ধাৰাৰ অধীনত আজীৱন কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰা হয়।

সেই অনুসৰি আপীলৰ অনুমতি দিয়া হৈছে।

আপীলৰ অনুমতি দিয়া হৈছে।

অনুবাদক: মায়াম্ৰী মহন্ত, জ্যেষ্ঠ অনুবাদক, অনুবাদ শাখা, গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

DISCLAIMER

"The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation".

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ’ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়নৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বিবেচিত হ’ব।”